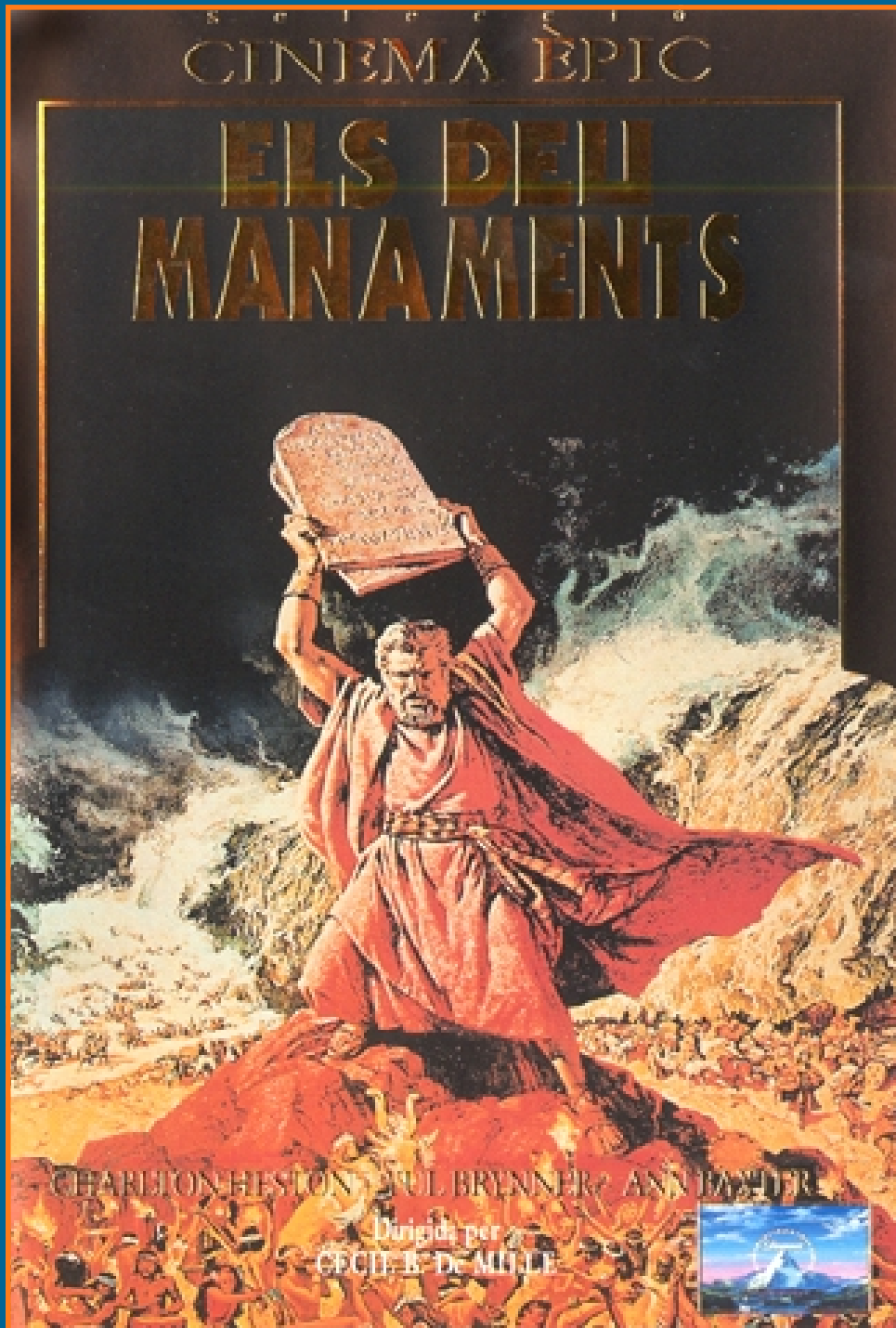

ELS DEU MANAMENTS

Guia didàctica

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

FITXA TÈCNICA

Títol original: The Ten Commandment
Nacionalitat: Nord-americana
Director: Cecil B. de Mille
Productor associat: Henry Wilcoxon
Protagonistes principals: Charlton Heston, Anne Baxter, Yvonne de Carlo, John Derek.
Director de fotografia: Loyal Griggs
Ajudants de direcció: Francisco Day, Michael Moore, Edward Salven, Daniel Mccauley, Fovad Aref.

Efectes fotogràfics especials: John P Fulton
 Fotografia òptica: Poul Lerpae
Direcció artística: Hal Pereira, Walter Tyler, Albert Nozaki
Muntatge: Anne Bauchens
Director d'unitat: Arthur Rosson
Investigació: Henry Noerdlinger, Gladys Percey
Música: Elmer Berstein
Durada: primera part 129 minuts; segona part 90 minuts

A QUI ES POT ADREÇAR

Cicle superior de primària, primer i segon cicle d'educació secundària obligatòria.

SINOPSI ARGUMENTAL

El faraó dels egipcis estava preocupat perquè el nombre dels israelites anava en augment. Per això va ordenar que matessin tots els nens israelites que naixessin. Per aquells dies va néixer Moisès. La seva mare desitjosa de salvar-lo, el va posar en una cistella que va deixar al riu Nil, prop del lloc on acostumava a banyar-se la filla del faraó. Aquesta, en veure el nen, va manar que el recollissin i el portessin al palau, on el van criar i educar com un egipci. La filla del rei li va posar el nom de Moisès, que significa salvat de les aigües.

Quan Moisès va créixer es va adonar que els seus germans vivien oprimits i esclavitzats. I es va sentir cridat per Déu per ajudar-los. Moisès sabia que l'empresa que se li confiava era molt difícil; malgrat tot, va acceptar la missió i, acompanyat pel seu germà Aaron, va anar a parlar al faraó.

Així, els israelites van sortir cap al desert guiats per Moisès. D'aquesta manera comença el seu èxode. Per continuar endavant els israelites havien de travessar la Mar Roja per l'istme de Suez. En aquest lloc bufa a vegades un vent fortíssim, que prové del desert i que aparta les aigües amb la seva força; aquest fenomen es va produir quan els israelites van arribar a la Mar Roja i les aigües es van separar. Moisès els porta cap a la terra promesa, i Déu fa un pacte, una aliança amb el poble d'Israel. Aquest pacte, ens el recorda el llibre d'Èxode amb aquestes paraules: «Ara doncs, si escolteu la meua veu i observeu la meua aliança, sereu la meua heretat preferida entre tots els pobles, ja que tota la terra és meua».

TEMA PRINCIPAL I POSSIBLES SUBTEMES QUE PLANTEJA LA PEL·LÍCULA

La vida de Moisès, les il·lusions i esperances del poble d'Israel. L'esclavitud del poble d'Israel.

Com temes de tipus social treballar el significat de les paraules: llibertat, opressió, solidaritat, esperança, esclavitud. Al voltant d'aquestes paraules hi ha una sèrie de persones o institucions que es dediquen a ajudar desinteressadament els altres.

La importància de la relació humana, representada per alguns personatges. Moisès llibertador del poble d'Israel.

El pas de la Mar Roja.

La Pasqua festa d'alliberament.

Els israelites en el desert.

El pacte de Déu amb el seu poble.

Cap a la terra promesa.

Com a pel·lícula que pertany al cinema èpic permet estudiar la figura de Cecil B. de Mille, que va ser l'equivalent de superproduccions espectaculars de les quals ja no es fan

Els preparatius de la pel·lícula, la preproducció s'inicia en 1953, amb el més elaborat dels storyboards.

Els preparatius per poder realitzar aquesta superproducció: decorats irrepetibles, grans moviments de masses, hi ha seqüències on calen dotze mil extres. Estudiar el gran fruit de DeMille quan juga amb el seu gran sentit de l'espectacle i es recolza en uns efectes especials superbs de John Fulton que en el seu moment van ser insuperables: La pluja de granís, el pas del mar Roig seqüència que trigà mig any a completar-se.

El rodatge començà a Egipte el 14 d'octubre de 1954, en un ambient cordialment militar. La primera seqüència que es filma és el pas del mar Roig i després la de les taules de la llei. Gairebé un any en exteriors i un altre en els estudis de la Paramount a Hollywood. Finalitza el 1956.

La galeria de personatges és prou àmplia i pot ser objecte d'anàlisi.

OBJECTIUS FORMATIUS

El visionat d'aquesta pel·lícula ens pot ser útil per assolir alguns dels objectius següents:

- Adquirir una visió davant dels esdeveniments de cada dia que doni primacia a l'esperança, a les possibilitats ocultes d'allò real i a la importància del compromís amb els altres.
- Iniciar i conèixer les principals etapes del poble d'Israel des de la sortida d'Egipte fins a l'arribada a la terra promesa.
- Descobrir que l'amor de Déu Pare es tradueix en una oferta d'alliberació, mitjançant els textos bíblics que ens parlen de Moisès, Jesús, i dels primers cristians.
- Valorar la importància d'un pacte i aprendre a respectar-lo.
- Conèixer la llibertat per lluitar amb optimisme en contra de les situacions d'esclavitud que se li presenten en la vida i en el seu entorn.
- Conviure amb totes les persones, valorant les seves qualitats, acceptant els seus límits i comprendre allò que poden aportar en la vida personal i en la convivència social.
- Reconèixer la dignitat de les persones, del seu cos i la seva vida, dels seus drets, i valorar la grandesa de la naturalesa.
- Adquirir una actitud de «saber pensar bé» sobre els esdeveniments del seu entorn, i sobre les persones conegudes mitjançant la representació de papers (role-playing) que facin possible la comprensió bíblica d'alliberació sempre esperançada.
- Situar-se en el context de l'esclavatge d'Israel amb l'objectiu de valorar l'actitud positiva d'Israel en aquests moments.
- Conèixer el significat de l'Antiga Aliança mitjançant l'apropament a aquests esdeveniments, per descobrir que els conceptes «Llibertat i fidelitat» estan íntimament units.
- Realitzar activitats d'investigació per valorar la llibertat com a necessària per ser feliç.
- Establir relacions equilibrades i constructives amb les persones en situacions socials conegudes, comportar-se de forma solidària i valorar críticament les diferències de tipus social i rebutjar qualsevol discriminació per diferències de sexe, classe social, creences, raça i altres característiques individuals i socials.
- Conèixer el naixement i evolució d'aquesta pel·lícula.
- Distingir en la pel·lícula el fil conductor de la història, diferenciant el plantejament, el nus i el desenllaç.
- Diferenciar els fets principals i els secundaris.
- Aprendre a distingir els diferents personatges: protagonista, antagonista, personatges secundaris; i saber veure quina és la seva funció dintre de la narració.
- Descobrir i descriure els diferents escenaris on passa la història.

CONTINGUTS QUE ES PODEN TREBALLAR

Aquesta pel·lícula és especialment indicada per introduir de manera molt entenedora conceptes com esclavitud, emigració, opressió, solidaritat, esperança, il·lusió, bondat, generositat, amistat, respecte, pacte, justícia, valor de l'amor, valor de l'alegria, valor de la fe.

- La solidaritat no basades en la moda.
- Caminar cap a la llibertat dia rera dia.
- Comparació de realitats per obtenir les seves diferències.
- Exposició d'idees amb les pròpies paraules.
- Relacionar el missatge de Jesús i la vida actual.
- Valor de la unitat i de la veritat.
- Valoració importància i utilitat de les normes, els pactes i les aliances.
- Desenvolupament cronològic de la història.
- Evolució del cinema dintre del film.
- El màrqueting de les superproduccions.
- La importància de la música dintre del film.
- Fer un recull i estudi de tots els efectes especials realitzats en el film.

ACTIVITATS I METODOLOGIA

Abans de fer el visionat de la pel·lícula es pot realitzar una sessió de debat, en la qual els alumnes exposin com creuen o s'imaginin que pot ser una opressió com la d'Israel, en quina situació es trobava la gent, com vivia, com eren els seus sentiments i quines situacions semblants ens trobem avui dia.

Després de veure la pel·lícula ubicar els fets del film en el context històric, a partir de diverses fonts.

Podem comparar el quart món amb Egipte? (Per quart món entenem els grups marginats, les bosses de pobresa que se situen dins dels països rics).

Podem parlar dels aturats, dels que no troben possibilitats d'incorporar-se a una societat opulenta que no els necessita i han de viure com paràsits dins d'una societat plena de riquesa.

El nostre món es presenta com un nou Egipte?

Treballar la diferència entre els esclaus d'ahir. Què els mancava, als esclaus?

Els esclaus d'avui. De què són esclaves moltes persones?

Ets esclau del joc, la televisió, del treball, de la moda, la beguda, els diners?

Creus que els capricis ens poden esclavitzar?

Investigar sobre persones o institucions que es dediquen a ajudar desinteressadament els altres. (Creu Roja, Teresa de Calcuta, etc.)

La Pasqua és la festa de l'alliberament del poble d'Israel per la sortida d'Egipte. Significa el pas de l'esclavitud a la llibertat.

Buscar festes de la nostra localitat i explicar quins fets s'hi commemoren i com se celebren. (11 de Setembre a Catalunya, ofrenes florals).

Anàlisi de la pel·lícula en els aspectes següents: Què passa? A qui passa? On passa? Quan passa? Com passa?

Època en què es va fer el film, el context polític, sociocultural, econòmic.

És el film un producte distant i conceptual, que exposa fredament els fets o és un producte que s'adreça al món afectiu de l'espectador?

Es basa en alguna obra literària?

El cinema del moment del país on es va fer la pel·lícula.

Elaborar una síntesi històrica.

Establir una cronologia. El temps narratiu en el film.

L'espai geogràfic on es desenvoluparen. L'espai fílmic.

Analitzar els personatges: situacions, paper i funció que desenvolupa cadascun d'ells, valors que mostren, característiques físiques i psíquiques. Realitzar una biografia dels personatges principals.

Analitzar els grups socials.

Relacions que es poden establir

Podem relacionar els temes que planteja la pel·lícula amb fets de la vida quotidiana. Per exemple, ens podem preguntar com reaccionem davant de les injustícies? Fem alguna cosa? Col·laborem per fer una vida més fàcil?

En l'actualitat, cada persona passa per situacions de desert. Quines dificultats trobem en el camí? Com les passem?

Es treballa sobre el consumisme, com una forma d'esclavitud. Les persones no compren productes sinó marques, marques que ens vénen imposades pels anuncis. Marques de roba, de calçat, de vaquers, de joguines, de dolços, de tendes...

Podem treballar l'Àrea de Religió, Àrea de Llengua, Àrea de Coneixement del Medi Social i Cultural, Àrea de Visual i Plàstica.

Activitats de creació i recreació a partir de la pel·lícula

Buscar notícies en diaris que expliquin situacions molt semblants, retallar-les i portar-les a la classe.

Explicar diferents fets sobre la vida dels esclaus (pel·lícules).

Organitzar un diàleg per comprovar quin concepte tenen d'un esclau.

Fer quatre grups, que resumeixin el contingut de la pel·lícula. Cada grup que relati de forma oral un d'aquests aspectes: l'esclavitud d'Egipte, la vida de Moisès, el pas de la Mar Roja, els israelites en el desert.

Realitzar un còmic per grup dels aspectes abans mencionats.

Sensibilitat davant els problemes dels emigrants: recerca d'informació.

Motius pels quals van sortir del seu lloc d'origen (patiment, lluites).

Es comenten experiències personals.

Es proposen solucions per acollir els emigrants de manera que no se sentin marginats.

Fer cronològicament els fets des de l'arribada dels israelites a Egipte fins a l'arribada a la terra de Canaan.

Escriure tres normes per poder conviure amb la família, l'escola, la ciutat, la societat.

Analitzar el Decàleg que Déu va lliurar al poble d'Israel.

Aquest film es pot fer servir com a crèdit interdisciplinari.

Tècniques d'estudi: lectura i comentari de textos, resum de lectures, respostes a preguntes, recerca d'informació, elaboració de murals.

Ruth Liliana Camargo Muralles